Opinjoni tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni — Politika Ewropea dwar l-adattament antisismiku tal-istokk tal-bini u tal-infrastruttura

(2018/C 054/11)

Relatur: Is-Sur Vito Santarsiero (IT/PSE) Membru tal-Kunsill Reġjonali ta' Basilicata

RAKKOMANDAZZJONIJIET TA' POLITIKA

IL-KUMITAT EWROPEW TAR-REĠJUNI,

1. josserva li studji reċenti dwar il-periklu sismiku fl-Ewropa (jiġifieri l-proġett SHARE iffinanzjat fl-FP7 ([1])), minkejja li jikkonfermaw li l-ogħla livelli ta' periklu jirrigwardaw pajjiżi bħall-Italja, il-Greċja u r-Rumanija jindikaw livelli moderati anke għal ċerti żoni f'pajjiżi bħal Franza, il-Ġermanja, il-Belġju, Spanja u l-Portugall, inkluż ir-riskju minn tsunamis;

2. josserva li fl-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea (UE) tinsab kwantità kbira ta' bini u infrastrutturi li jirrikjedu interventi ta' manutenzjoni b'mod regolari minħabba l-kundizzjonijiet strutturali tagħhom, it-tibdil fil-kundizzjonijiet ambjentali, u r-regoli li jirregolaw is-settur tal-kostruzzjoni; b'mod partikolari, f'dak li għandu x'jaqsam mal-istokk tal-bini, id-data tal-EUROSTAT u tal-Building Performance Institute Europe (BPIE) ([2]) tindika li minn madwar 25 biljun m2 ta' superfiċje utli li jinsabu fil-pajjiżi tal-UE27 (flimkien mal-Iżvizzera u n-Norveġja), madwar 40 % minnhom inbnew qabel l-1960;

3. josserva li xi pajjiżi tal-UE, b'mod partikolari fiż-żona tal-Mediterran, matul l-istorja reċenti tagħhom intlaqtu minn avvenimenti sismiċi bi ħsara qawwija ħafna kemm mill-perspettiva soċjali kif ukoll dik ekonomika; il-bilanċ huwa partikolarment serju fl-Italja fejn, matul dawn l-aħħar 50 sena, seħħew diversi terremoti li b'kollox ikkawżaw il-mewt ta' aktar minn 5 000 persuna u ħsara ekonomika stmata għal madwar EUR 150 biljun;

4. josserva li, mill-analiżi tal-avvenimenti sismiċi tal-passat li saret fuq livell dinji, in-numru ta' mwiet u d-distribuzzjoni tal-ħsara huma aktar marbuta mal-vulnerabbiltà tal-bini u man-nuqqas ta' preparazzjoni tal-komunitajiet l-aktar milquta milli mal-intensità tal-avvenimenti;

5. jenfasizza li, meta wieħed janalizza l-effetti ta' terremot fuq is-sistemi lokali u fuq in-nisġa residenzjali, infrastrutturali kif ukoll in-nisġa ekonomika u produttiva, spiss huwa evidenti tnaqqis notevoli fir-ritmu jew imblukkar proprju fil-proċessi ta' tkabbir territorjali;

6. jenfasizza li l-iżgurar tas-sikurezza tal-istokk tal-bini u tal-infrastruttura jitlob interazzjoni b'mod pożittiv, anke mal-politiki reġjonali u ta' koeżjoni u mal-objettivi ta' tkabbir urban u rurali tal-Unjoni Ewropea;

7. huwa tal-fehma li politika Ewropea dwar l-adattament antisismiku tal-istokk tal-bini u tal-infrastruttura għandha tkun ibbażata fuq approċċ ta' governanza f'diversi livelli b'koordinazzjoni tal-kompetenzi rilevanti fil-livell Ewropew, nazzjonali u reġjonali, f'konformità mal-prinċipji tas-sussidjarjetà u tal-proporzjonalità u b'analoġija mal-metodu segwit fl-Aġenda Urbana tal-UE. Ifakkar, f'dan il-kuntest, li l-livell tal-UE huwa fil-biċċa l-kbira kompetenti għall-issettjar ta' standards tekniċi filwaqt li l-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali huwa kompetenti b'mod partikolari għall-liġi tal-kostruzzjoni kif ukoll għall-ippjanar urban;

8. jinnota li sforz komprensiv ta' prevenzjoni tar-riskju sismiku jirrappreżenta ħtieġa primarja għall-UE sabiex tipproteġi s-sikurezza taċ-ċittadini tagħha, tipproteġi l-wirt storiku u kulturali tagħha, trażżan l-ispejjeż li jirriżultaw mill-ħsara lill-persuni u 'l-oġġetti, u tipproteġi l-kondizzjonijiet għall-iżvilupp tat-territorji u tal-investiment għat-tkabbir;

([1]) www.share-eu.org.

([2]) BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope. A country-by-country review of the energy performance of buildings.*

9. jenfasizza li, b'mod partikolari, l-awtoritajiet lokali u reġjonali għandhom ir-responsabbiltà politika u istituzzjonali biex jipproteġu liċ-ċittadini tagħhom, kemm minħabba li dawn l-entitajiet jirrappreżentaw l-ewwel livell ta' governanza biex jiġu żgurati l-operazzjonijiet ta' assistenza u għajnuna lill-popolazzjoni matul emerġenza, kif ukoll minħabba li għandhom rwol importanti fil-fażi li tal-ippjanar għall-emerġenzi u fl-iżvilupp ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni strutturali (interventi) u mhux strutturali (informazzjoni);

10. jenfasizza wkoll, li l-entitajiet lokali u reġjonali, minħabba li huma istituzzjonijiet eqreb għaċ-ċittadini, jistgħu jkunu aktar konxji dwar id-dritt/dmir li jipprevjenu r-riskji u l-iżvilupp sussegwenti ta' mġiba attiva għall-mitigazzjoni.

AZZJONIJIET TA' MITIGAZZJONI TAR-RISKJU SISMIKU

11. iqis li, fid-dawl tal-kwantità enormi ta' bini pubbliku u privat, u ta' infrastruttura li jrid isir intervent fuqhom, abbażi ta' kriterji uniformi Ewropej (inklużi Eurocodes), għandha tiġi definita klassifikazzjoni tal-vulnerabbiltà sismika tal-bini u l-infrastruttura;

12. jitlob lill-Kummissjoni Ewropea tħeġġeġ it-tnedija ta' djalogu mas-settur tal-assigurazzjoni fuq livell pan-Ewropew, sabiex jinstab inċentiv finanzjarju fil-forma ta' tnaqqis tal-primjums waqt il-proċess ta' tiġdid, u jqis li jkun utli li jiġi eżaminati fil-fond is-sostenibbiltà ekonomika u l-benefiċċji mistennija mit-titjib tas-sistema ta' kopertura tal-assigurazzjoni, billi jiġu provduti miżuri għall-mutwalizzazzjoni tar-riskju;

13. iqis li bil-għan li jiġi promoss l-iżvilupp ta' azzjonijiet ta' mitigazzjoni permezz ta' sensibilizzazzjoni akbar tal-komunitajiet, ikun utli li jiġu ddefiniti u kkomunikati b'mod ċar kemm il-konsegwenzi ta' avvenimenti sismiċi possibbli kif ukoll, b'mod partikolari, il-vantaġġi li jirriżultaw mit-twettiq ta' interventi ta' adattament f'termini ta' tnaqqis tal-impatt soċjali (b'mod partikolari telf ta' ħajjiet) u ekonomiku;

14. josserva li, peress għad m'hemmx disponibbli metodi preċiżi u riżultati li jistgħu jiġu ttrasferiti b'mod ċar lill-partijiet ikkonċernati mhux tekniċi (amministratturi, ċittadini, eċċ) dwar il-vantaġġi kbar li jistgħu jirriżultaw mit-twettiq ta' interventi preventivi ta' adattament, jidher li huwa importanti li dan is-suġġett jiġi analizzat aktar fil-fond permezz tal-finanzjament ta' attivitajiet ta' studju speċifiċi;

15. iqis li huwa essenzjali, sabiex jiġu ottimizzati u mmirati kif xieraq l-isforzi tekniċi u finanzjarji li għandhom l-għan li jnaqqsu r-riskju siżmiku għal bini eżistenti, li jiġi promoss l-għarfien u l-analiżi tal-vulnerabbiltà ta' bini eżistenti bħala punt ta' tluq għal iktar miżuri u inizjattivi pubbliċi u privati ewlenin. Biex isir dan, il-kampanji ta' ġbir tad-data għandhom jiġu promossi għall-finijiet ta' evalwazzjoni statistika u jiddeskrivu l-prijoritajiet u l-metodoloġiji kondiviżi, flimkien ma' bidla regolatorja fis-settur u l-miżuri ta' finanzjament u ta' inċentiv;

16. josserva li l-esperjenza ta' xi Stati Membri, bħall-Italja, tindika n-nuqqas ta' interess min-naħa ta' sidien anzjani jew ta' dawk li għandhom residenzi sekondarji biex jinvestu riżorsi għal interventi; għaldaqstant jidher li huwa utli li jiġu implimentati proċessi ta' sensibilizzazzjoni għal dawn il-kategoriji, kif ukoll forom ta' inċentivi li mhumiex limitati biss għall-"ewwel djar". Jirrikonoxxi l-ħtieġa li l-miżuri maħsubin għall-analiżi u l-adattament tal-bini eżistenti jiġu adattati anke fuq il-bażi ta' studji u esperjenza li jkopru l-bini individwali fil-qafas ta' valutazzjonijiet tal-vulnerabbiltà aggregata jew ta' agglomerazzjoni urbana, u b'hekk jiġu identifikati xi nuqqasijiet potenzjali prevalenti fil-kundizzjonijiet tal-użu effettiv tal-bini.

17. josserva li fil-pajjiżi Ewropej diġà għaddejja attività ta' adattament estensiva tal-istokk tal-bini pubbliku u privat biex tiġi żgurata ż-żieda fl-effiċjenza fl-enerġija, iffinanzjata wkoll permezz ta' fondi Ewropej, iżda li dawn l-interventi b'mod ġenerali ma jindirizzawx it-tema tas-sigurtà strutturali u sismika;

18. jenfasizza, għall-kuntrarju, il-ħtieġa li titwettaq attività ta' adattament effikaċi permezz ta' interventi integrati u sostenibbli li jistgħu jwasslu, b'mod parallel u bl-anqas mod invażiv possibbli, kemm għal tnaqqas fil-vulnerabbiltà sismika kif ukoll għal żieda fl-effiċjenza fl-enerġija;

19. iqis essenzjali li, flimkien ma' interventi ta' prevenzjoni strutturali, jiġu żviluppati azzjonijiet ta' prevenzjoni "mhux strutturali" li, b'mod ġenerali, għandhom l-għan li jtejbu l-għarfien dwar ir-riskju sismiku u, b'mod partikolari, li jżidu s-sensibilizzazzjoni u l-imġiba attiva taċ-ċittadini;

20. iqis li l-attività ta’ prevenzjoni strutturali, minbarra li tnaqqas ir-riskju, tista’ toħloq impatt pożittiv fuq l-ambjent, billi ttawwal iż-żmien tal-utilità tal-bini u bit-tnaqqis li jirriżulta fit-twaqqigħ u r-rikostruzzjoni wara terremot, objettiv li huwa enfasizzat ukoll fir-Regolament (UE) Nru 305/2011 dwar il-prodotti għall-bini (CPR 305/2011/UE) li, meta mqabbel mal-verżjoni preċedenti, id-Direttiva 89/106/KEE, introduċa s-seba’ rekwiżit “użu sostenibbli tar-riżorsi naturali”, li huwa essenzjali għall-bini;

21. jirrikonoxxi li programm ta’ adattament sismiku, minkejja li jorrikjedi riżorsi sostanzjali u huwa partikolarment ta’ piż għar-reġjuni u l-Istati Membri b’livelli ogħla u mxerrda ta’ riskji sismiċi, jikkontribwixxi f’kull qasam għall-ħolqien tal-impjiegi u għat-tkabbir ekonomiku b’mod partikolari għall-irkupru tas-suq tal-kostruzzjoni;

22. iqis importanti li l-interventi ta’ adattament sismiku jiġu rregolati minn sett ta’ standards tekniċi fil-kuntest Ewropew, li jindirizzaw ukoll il-kwistjoni tal-adattament sismiku tal-bini eżistenti, fuq il-bażi ta’ approċċ olistiku orjentat biex jiżgura s-sigurtà, is-solidità u d-durabbiltà;

23. iqis li jkun siewi li titnieda pjattaforma tal-UE għall-iskambju tat-tagħrif, tal-esperjenza u tal-aħjar prattiki fid-diversi livelli tal-pajjiżi tal-UE.

POLITIKA EWROPEA ĠDIDA GĦALL-MITIGAZZJONI TAR-RISKJU SISMIKU

24. jaqbel u jtenni dak li ġie enfasizzat fl-Opinjoni dwar il-qafas ta’ Sendai ([3]), jiġifieri li l-proġetti kollha tal-UE marbutin mal-kostruzzjoni ta’ infrastruttura ġdida għandhom jiżguraw kapaċità għal reżistenza xierqa għad-diżastri, filwaqt li fl-istess ħin, jenfasizzaw li dan l-objettiv jista’ jwassal għal spejjeż akbar;

25. jipproponi li l-parametru deskrittiv tar-riskju sismiku ta’ territorju, u b’analoġija tar-riskji minn diżastri naturali oħra, li huma vvalutati skont kriterji definiti tajjeb, jistgħu jiġu kkunsidrati bħala wħud minn dawk ta’ riferiment għat-tqassim tal-Fondi SIE bejn ir-reġjuni tal-Ewropa; jenfasizza li l-UE trid teħtieġ li l-infrastrutturi kollha mibnija permezz tal-fondi SIE jew kwalunkwe fond ieħor tal-UE ieħor ikunu reżistenti għad-diżastri;

26. jipproponi li r-regolamenti tal-UE jkunu jistgħu jipprevedu l-użu ta’ Fondi SIE għall-adattament sismiku ta’ proprjetà kemm pubblika kif ukoll privata, kif ukoll ta’ dawk l-infrastrutturi, kemm ta’ trasport bit-triq kif ukoll ta’ servizzi, li huma strateġiċi għall-pajjiżi tal-UE;

27. jipproponi li l-pjan ta’ azzjoni jipprevedi l-adattament tal-bini kollu, inkluż dak residenzjali, kif ukoll l-ispazju pubbliku, mhux biss bħala post ta’ sigurtà f’każ ta’ emerġenza, iżda wkoll bħala strateġija urbana fit-tul li tipprevedi l-possibbiltà li l-popolazzjoni residenti tiġi rilokata għal spazji pubbliċi fejn l-individwi jistgħu jiġu protetti;

28. jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex, f’kooperazzjoni mal-Istati Membri u, fejn rilevanti mal-awtoritajiet lokali u reġjonali, pjan ta’ azzjoni għall-adattament antisismiku tal-istokk tal-bini u tal-infrastruttura skont l-Artikolu 5(5)(b) tar-Regolament (UE) Nru 1301/2013 dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali; jitlob ukoll lill-Istati membri u lill-awtoritajiet lokali u reġjonali jagħmlu użu sħiħ tal-għajnuna mogħtija għal din il-prijorità ta’ investiment fil-programmi operattivi tal-iżvilupp reġjonali;

29. jipproponi li dan għandu jibgħat sinjal b’saħħtu favur l-investimenti, inkluż permezz tal-kooperazzjoni bejn is-settur pubbliku u privat, għall-adattament sismiku ta’ bini u infrastrutturi, b’enfasi partikolari fuq il-konservazzjoni tal-wirt kulturali u storiku, fuq l-infrastrutturi strateġiċi u fuq il-bini u l-infrastrutturi agrikoli u industrijali;

30. jitlob li tiġi appoġġjata żieda fl-investimenti marbutin mar-riċerka u l-innovazzjoni fil-qasam tal-protezzjoni sismika tal-binjiet, inkluż l-iżvilupp ta’ programmi estensivi ta’ informazzjoni u taħriġ;

31. jistieden lill-Istati Membri u r-reġjuni kkonċernati biex jinkludu l-adattament sismiku tal-bini eżistenti bħala prijorità fil-programmi operattivi tagħhom għall-iżvilupp reġjonali, filwaqt li jenfasizza l-ħtieġa li jiġu allokati riżorsi finanzjarji anke permezz ta’ strumenti adatti ta’ inċentivi għall-attivitajiet ta’ prevenzjoni tar-riskju sismiku;

([3]) Ara l-Opinjoni dwar *Pjan ta’ Azzjoni dwar il-Qafas ta’ Sendai għat-Tnaqqis tar-Riskju ta’ Diżastri 2015-2030*, NAT-VI/015, relatur: is-Sur Adam Banaszak (KRE/PL).

32. huwa tal-fehma li, sabiex ikun hemm l-aqwa riżorsi u riżultati possibbli, għandhom jitqiesu l-mapep tal-periklu u tar-riskju sismiku għal kull pajjiż u/jew reġjun meta jkunu qed jiġu implimentati l-proposti msemmija fil-punti preċedenti; jipproponi li l-attivitajiet ta' riċerka jittrawmu bil-għan li jiġu żviluppati dawn il-mapep jew jiġu aġġornati jekk diġà jeżistu;

33. iqis li pjan ta' azzjoni propost mill-KE jista' jkun strument adatt biex jitħeġġeġ aktar l-adattament sismiku tal-bini eżistenti bħala prijorità fil-programmi operattivi għall-iżvilupp reġjonali fl-Istati Membri;

34. josserva li l-azzjonijiet konġunti f'dan il-qasam jistgħu potenzjalment ikunu aktar effikaċi minn miżuri frammentati introdotti minn Stati Membri individwali, u jitlob għaldaqstant sforz magħqud u kkoordinat b'rabta mal-protezzjoni u l-adattament sismiku tal-binjiet;

35. jirrakkomanda l-promozzjoni u l-appoġġ tal-inizjattivi ta' sensibilizzazzjoni u ta' informazzjoni liċ-ċittadini, li jitwettqu kemm fil-livell lokali kif ukoll nazzjonali, li għandhom l-għan li jippromovu t-tixrid tal-kultura ta' prevenzjoni, b'mod konformi mal-objettivi stabbiliti fil-Prijorità 1 tal-qafas ta' Sendai;

Brussell, il-11 ta' Ottubru 2017.

Il-President
tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni

Karl-Heinz LAMBERTZ